

POKOLJ V BELGIJI STRAŠEN BOJ Nemci zmagali v severni Holandski

2000 tankov v akciji

VOJNA ČRTA SE RAZTEZA
200 MILJ MED ARNHEMOM
IN MOŽELO V HOLANDIJI

PARIZ, Francija, 14. maja. — Nemške armade so z vsemi svojimi silami pričele napadati med Arnhemom in Mozelo na Holandskem, na 200 milj dolgi fronti. Na celi fronti so boji kar najljutejši.

Vojaški izvedenci pa trdijo, da se odločilna bitka še vedno ni pričela. Nemci še vedno dovažajo več moštva in municije, zavezniki pa na nekaterih krajih vodijo zavlachevalne boje in se pripravljajo, da zasedejo črto, ki jo je vrhovno poveljstvo določilo.

TANKI SE BORE PROTI TANKOM

PARIZ, Francija, 14. maja. — Prvič v vojni zgodovini so se spopadli tanki s tanki — 1500 do 2000. Spopad je velevažen in prekaša vse, kar je kdaj iznašel človeški um. Boj je trajal več ur, ko so neprestano prihajali francoski oklopni oddelki Belgijcem na pomoč. Kakorhitro so zagledali nemške tanke, so se zaleteli v nje.

SEVERNO OD LIEGE JE TRAJAL BOJ S TANKI VES DAN

Bitka se je pričela predvčerajšnjem in je trajala včeraj ves dan severno od Liege v bližini Tongrsa, Waremm in Saint Tronda. Še nikdar prej ni bilo v kaki bitki takega klanja. Po več ur je poljana izgledala kot pekel, ko so se tanki zaletavali eden v drugega, ko je ogenj bruhal iz njih na vse strani in ko je marsikaterega tudi raznesla razstrelba.

Ko je utihnil grom bitke, so bili Francozi gospodarji bojnega polja, po katerem so ležali razbiti nemški tanki.

Tanki gredo v boj bot križarke na morju, kadar zagledajo kako sovražno bojno ladjo. Njih geslo je: hitro napasti in še hitreje streljati.

HOLANDSKA PRESEKANA NA DVOJE

AMSTERDAM, Holandska, 14. maja. — Nemška motorizirana armada je včeraj presekala Holandsko na dvoje, ko je prodrla 60 milj skozi deželo do Moerdyka, južno od Rotterdam. S tem je nemška armada na Holandskem dosegla svoj prvotni cilj. Moerdyk ima največji most v Evropi in se nahaja samo 30 milj od glavnega mesta Haaga.

Holandska kraljica pobegnila v London

LONDON, Anglija, 14. maja. — Holandska kraljica Viljemina je kot begunka dospela v London. Iz Holandske se je pripeljala v Anglijo na angleški bojni ladji.

Iz Liverpoola se je pripeljala s posebnim in zelo zastraženim vlakom na Liverpool železniško postajo, kjer jo je pozdravil kralj Jurij in se je z njo takoj odpeljal v Buckingham palačo.

Ko se je holandska kraljica mudila v nekem holandskem pristanišču, je priletel nemški bombnik in vrigel bombo, ki je padla 200 jardov od pomola. Eksplozija je ubila enega človeka. Nihče pa ni bil poškodovan na pomolu.

Malo pred kraljico pa je dospela v London njena hči, prestolonaslednica princesa Julijana s svojim soprogom princem Bernardom z Lippe-Bisterfeld in svojima dvema hčerama princeso Beatrico, staro 2 leti in princeso Ireno, staro 9 mesecev.

Kraljica Viljemina je stara 59 let in je šele prejšnji teden obhajala 42-letnico svojega vladanja.

Odmevi vojne v Ameriki

Hitlerjev vpad v Belgijo in Holandsko je napravil mogočen vtis na strankarske voditelje.

WASHINGTON, D. C., 12. maja. — Hitlerjeva brezobzirnost, posebno pa njegov neizvnan napad na nevtralnolandsko in Belgijo je rodil med strankarskim voditelji v Združenih državah potrebo po narodnem edinstvu.

Republikanski in demokratski narodni voditelji so sklenili prenehati s strankarskim kritiziranjem. V sedanjem času, ko preti vsemu svetu katastrofa, ni kaj posebno priporočljivo napadati predsednikovo tujezemsko politiko.

Za narodno edinstvo so vse stranke in skupine izvzemli izolacioniste (ljudi, ki so proti vsakemu političnemu stiku z drugimi državami) in voditelje delavskih organizacij, ki domnevajo, da se bo narodno edinstvo razvilo v nekakšno vojno hi-sterijo, ki bo začrtala ostro mejo med patrioti in nepatrioti.

Z zahtevo po edinstvu je vse najbolj presenetil republikanski kongresnik Fish iz New Yorka, ki je na glasu kot srdit nasprotnik predsednika Roosevelta.

V poslanski zbornici je rekel: Fish: — Sledilje je vendarle napočil čas, ko ne bo nihče nasprotoval vladi v njenih prizadevanjih, da omeji vojno in napravi konec bombardiranju civilistov.

Par ur pozneje je bil pri predsedniku Rooseveltu bivši governor Cox iz Ohio. Po odhodu iz Bele hiše je rekel časnikarjem:

— V času take svetovne krize kot je sedanja, mora biti ameriški narod enoten. Hitlerjev vpad v Belgijo in Holandsko bo dosti pripomogel k pobotanju liberalcev in konservativcev v demokratski stranki.

Fordova tovarna obstreljevana

WASHINGTON, D. C., 12. maja. — Državni department je zvedel včeraj, da so nemški letalci metali bombe na Fordovo tovarno v Antverpnu v Belgiji.

V petek popoldne ob pol treh so jo zadele tri manjše bombe, ki pa niso povzročile posebne materialne škode, ranjeni so bili pa štirje belgijski delavci. Tozadevno brzojavno poročilo je poslal ameriški konzul Louis Sussdorf.

Urednik dnevni vesti skuša po svojih možnostih napraviti list, da odgovarja zahtevam sedanjih časov. V tem je nekoliko oviran, ker se mora omejiti na sredstva, ki jih ima na razpolago.

Da lahko list čitateljem postreže, rabi kolikor mogoče novih naročnikov.

Rojaki lahko gredo listu na roko s tem, da dajo par števil listu, ko so ga prečitali, svojim prijateljem, ki niso naročniki, v namenu, da pridobijo listu nove naročnike. Ali pa, ako veste za rojaka, ki bi ga list zanimal da bi nam poslali njegovo ime in naslov, da bi mu poslali nekaj števil na ogled.

Jugoslov. Sokoli proti "Peti Skupini" 700,000 jugoslovan. vojakov pod zastavami

Beograd, Jugoslavija, 14. maja. — V Jugoslaviji postaja vedno bolj trdno prepričanje, da bo Italija v najbližji bodočnosti stopila v vojno, toda ne bo napadla Jugoslavije. V Beogradu in po drugih krajih vlada popoln mir.

Po splošnem mnenju se bo Italija pridružila Nemčiji ter bo z vso silo vdarila proti zapadu in morebiti tudi napadla Egipt. Tudi italjanski krogi so tega mnenja, zavedajo se pa, da bodo v tem slučaju Francozi, prodirajoč iz Tunizije, zasedli zapadni del Libije in mogoče celo Tripolitanijo.

Mir z Jugoslavijo je važen za Italijo

Ker Italija dobiva 60 odstotkov svojega uvoza skozi Gibraltarško morskoožino in 20 odstotkov skozi Sueški kanal, je za njo največje važnosti, da si ohrani mir z Jugoslavijo, da more od nje ali pa skozi njo dobivati svoje potrebščine, ako bi se zapletla v vojno in bi ji bila oba vhoda v Sredozemsko morje zaprta. Za Jugoslavijo pa je tudi velike važnosti, kaj bodo storile Anglija, Francija, Grška in Turčija, ako se Italija vmeša v vojno.

Pričela se bodo trgovska pogajanja z Italijo

Danes je bilo objavljeno, da se bodo pričela 4. junija pogajanja za trgovsko pogodbo med Jugoslavijo in Italijo. Italiji je ravno toliko ležeče na tem, kot Nemčiji, da dobi od Jugoslavije čimveč žita, toda obe državi v očišči boste letos zaradi slabe letine v Jugoslaviji trpeli. Po sedanjih cenitvi bo mogla Jugoslavija letos izvoziti komaj 5,000,000 kvintalov (1,102,500,000 funtov) žita, mesto 18,000,000 kvintalov, kot običajno.

Posetev je namreč vsled nevažnosti hude žime in velikih pomladanskih povodnji zelo trpela.

Jugoslavija se vojaško pripravlja

Medtem pa se Jugoslavija neprestano vojaško pripravlja na obrambo. Sole v Beogradu vporablja za skladišča za živila. Orožje, ki ga je poslala Nemčija, razkladajo na pomolih Donave v Beogradu. To orožje je že bilo davno naročeno.

Društvo bojevnikov "Četnik", ki ima 63,000 članov, organizuje posamezne čete, komitaje, kakor so bile organizirane proti Turkom leta 1903.

Komitaji bodo posebno pazili na vojaške iz zraka

Vsaka četa bo imela šest mož ki bodo oblečeni v kmetijske obleke in bodo oboroženi z ročnimi granatami. V prvi vrsti bo njihova naloga braniti umik glavne armade, pobijati sovražne vojaške, ki bi prihajali s padali iz zraka in v dani priložnosti tudi napadati sovražne oddelke. Poveljstvo nad to skupino je bilo poverjeno vodilnemu strategistu Mihajloviću.

Sokoli se vadijo za boj proti peti skupini

Jugoslovanski Sokoli, katerih je 300,000, se vzbujajo za boj proti "peti skupini" in proti kakoršnikoli nevarnosti, ki bi pretela domovini.

Italija baje zbira armado blizu Postojne

Poročila iz Grške naznanjajo, da pošilja Italija vojaštvo iz Milana proti vzhodu ter da ga ima že mnogo zbranega zlasti ob jugoslovanski meji blizu Postojne.

Tudi Madžarska mobilizira

Madžarska je odredila delno mobilizacijo. Vploklicanih je bilo več tisoč rezervnih častnov. Madžarski generalni štab pošilja vojaštvo z avstrijske meje v sredino dežele. Vendar

VOJNO POLJE...

30-urni delovni teden

Cilj newyorške Delavske federacije je skrajšati delovni čas, češ, da bo edinole na ta način mogoče zmanjšati nezaposlenost.

V soboto zvečer se je vršila v New Yorku važna konferenca načelnikov državne Delavske federacije.

Glavno besedo je imel predsednik državne Federacije Thomas J. Lyons, ki je izjavil, da bodo v kratkem predložene državni zakonodaji in kongresu predloge za skrajšanje delovnega časa.

Na konferenci je bilo navzočih nad dvesto delegatov različnih unij, katerim je rekel Lyons: — Doslej smo se poslužili že najrazličnejših sredstev za zmanjšanje nezaposlenosti, toda priznati moram, da se ni nobeno sredstvo niti deloma obneslo. Edina rešitev je skrajšanje delovnega časa. Ako se

nam posreči skrajšati delovni teden na trideset ur, kmalu ne bo v deželi nobene nezaposlenosti več ali se bo pa že vsaj znatno zmanjšala.

Konferenco je brzojavno pozdravil tudi narodni predsednik Federacije, William Green. — Voditelji ameriških industrij, — je dejal v brzojavki, — se morajo prej ali slej sprizniti z dejstvom, da so dolge ure vzrok nezaposlenosti. Sodelovati morajo z delavskimi organizacijami in skrajšati delovni čas.

Neki delegat je poudarjal, da od skrajšanja delovnega časa industrije ne bodo imele nobene izgube, pač pa dobiček.

pa pravijo poročila iz Budimpešte, da Nemčija ne namerava prodirati v smeri proti jugovzhodni Evropi.

Jugoslavija uveljavila vse varnostne odredbe

Jugoslovanska vlada je uveljavila vse potrebne varnostne odredbe: vojska je v vojnem stanju, pod orožjem je 700,000 vojakov. Ob dalmatinskem obrežju je bila vpeljana zračna patrola, čije namen je paziti na vsako gibanje kake italjanske bojne ladje, kajti, če bi Italija šla v vojno, bi bili Jugoslavija in Grčija takoj ogroženi.

Manevri v Mehiki

MEXICO CITY, Mehika, 12. maja. — Obrambno ministrstvo poroča, da se bodo v soboto začeli veliki italjanski manevri, ki bodo trajali dvanajst dni. Vojaštvo bo ob tej priliki preizkusilo pred krat-

Nobenega linčanja v dvanajstih mesecih

ATLANTA, Ga., 10. maja. — Danes ponoči je minilo prvo leto, ko ni bilo v južnih državah nobenega linčanja. Nasprotniki linčanja so mnenja, da sta k temu največ pripomogla dva faktorja: vzgoja prebivalstva in pa uporaba policijskih radio-kar.

Mrs. Jesie Daniel Ames, tajnica "Association of Southern Women for the Prevention of Lynching," je rekla, da je to izza leta 1882 prvo leto, v katerem ni bilo nobenega linčanja. Največ jih je bilo leta 1892 in sicer 231.

— Prejšnje čase so dosti linčanj zamolčali, — je rekla tajnica, — zadnjih deset let pa naša organizacija skrbi, da pride vse na dan.

“GLAS NARODA”

(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slovene Publishing Company, (A Corporation). Frank Sakser, President; J. Lupsha, Sec. — Place of business of the corporation and addresses of above officers: 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y.

47th Year

“Glas Naroda” is issued every day except Sundays and holidays. — Subscription Yearly \$6.—, Advertisement on Agreement.

Za celo leto velja list za Ameriko in Kanado \$6.—; za pol leta \$3.—; za četrta leta \$15.—. Za New York za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50. Za inozemstvo za celo leto \$7.—; za pol leta \$3.50.

“GLAS NARODA” IZHAJA VSAKI DAN IZVZEMŠI NEDELJ IN PRAZNIKOV

“GLAS NARODA.” 216 WEST 18th STREET, NEW YORK, N. Y. Telephone: CHelsea 3-1242

POMAGAJTE nam IZBOLJŠATI LIST s tem, da imate vedno VNAPREJ plačano naročnino. Časopis mora odgovarjati potrebi časa. Vsak cent prihranjen pri terjatvi, je namenjen za IZBOLJŠANJE LISTA.

PRED VOLITVAMI

Volitve delegatov za obe veliki narodni konvenciji, vršči se konec junija in v začetku julija, so v teku. Demokratije in republikanci bodo imenovali vsak svojega predsedniškega kandidata. Delegatom iz posameznih držav je naročeno, komu naj odao na konvenciji svoje glasove. Običajno jim je naročeno. Sempatam se pa tudi zgodi, da naroče volilci tej ali oni skupini delegatov, naj odločijo po svojem treznem preudarku, kdo bi bil najbolj vreden njihovega zaupanja.

Na konvenciji se včasih pojavi tudi zastoj: ena skupina odločno vztraja pri svojem delegatu, druga pa pri svojem. Vrši se glasovanje za glasovanjem, pa nobeno ni odločilno. Ob taki priliki vstane ta ali oni govornik in predlaga za predsedniškega kandidata človeka, o katerem ni nihče slutil, da se bo kdaj povzpela na površje. Govornikova beseda mora užgati. Vsega naveličani delegatje prično ploskati. V dvorani nastane navdušenje in “nepoznanec” je nominiran za predsedniškega kandidata. Takemu kandidatu pravijo “dark horse”. V najnovejši zgodovini je bil tak “dark horse” pokojni predsednik Harding.

Volitve delegatov v vsaki posamezni stranki se imenujejo primarne volitve ter so od državnih oblasti vprizorjena in kontrolirana državna zadeva. Pristaši strank imajo povsem prosto roko. Sleherni, ki je registriran v volilnem seznamu, ima prosto roko. Primarne volitve pokažejo razpoloženje naroda.

Baš iz tega razloga so bile zelo pomembne demokratske primarne volitve, vršče se 7. maja v Kaliforniji.

V stranki so se pojavile štiri skupine in se srdito borile med seboj. Prva je bila za Rooseveltov “tretji termin”, druga za podpredsednika Garnerja, tretja za to, naj delegatje volijo po svoji razsodnosti, četrta je pa skušala prodreti s takozvanim “ham and eggs” penzijskim programom.

Zmagala je s pretežno večino prva skupina, priporočujoča predsednikov tretji termin. To je politično znamenje izredno velikega pomena.

Istočasno se vrše iz nasprotnega tabora srditi napadi proti predsedniku Rooseveltu.

Republikanci se prav dobro zavedajo, da bodo imeli jenseni izredno težavno stališče, če se Roosevelt odloči vtretje kandidirati. Izmislili so si geslo, s katerim ga upajo poraziti: — “Roosevelt nas skuša pahniti v vojno!” Tega gesla se poslužujejo naciji in komunisti v tej deželi že iz začetka vojne, zdaj so se ga pa še republikanci oprijeli.

Za republikansko volilno kampanjo je zelo značilen članek v najbolj razširjenem ameriškem tedniku “Saturday Evening Post”, ki ima naslov: “Čemu hočejo zavezniki, da bi Roosevelt vtretje kandidiral?”

V tem precej spretno pisanem članku je rečeno, da skuša spraviti Roosevelt ameriški narod v vojno ter da je pravzaprav predsedniški kandidat Anglije in Francije. Potemtakem naj bi bila stvar ameriškega naroda prekritizati Angležem in Francozom račune ter poslati v Belo hišo republikanca.

To je obsojanja vreden primer linavske in zahrbtnje volilne propagande, kajti slehernemu razsodnemu človeku je jasno, da se vodilne skupine republikancev popolnoma strinjajo s predsednikovo vnanjo politiko.

Ameriška vnanja politika bo ostala ista, pa če bo prihodnji predsednik Roosevelt, kakšen drug demokrat ali pa republikanec.

Če se bo Amerika vmešala v vojno, ni toliko odvisna od ameriškega naroda kot pa od Hitlerja in Mussolinija.

VSE PO NACRTU

Vpad nemškega vojaštva v Belgijo, Holandsko in Luksemburško ni nikogar presenetil. Belgijci in Holanci niso samo slutili, pač so pa imeli tudi dokaze, da se bo nekaj takega zgodilo in so se pripravili, kolikor jim je bilo pač mogoče.

Nemčija seveda pravi, da je bila k temu prisiljena in je le prehitela zaveznike, ki so nameravali konci prejšnjega tedna zasesti Belgijo in Holandsko. Hitler se poslužuje istega izgovora kot se ga je poslužil z ozirni na Norveško: — Če bi mi ne zasedli Norveške, bil jo zasedli Angleži.

Eno je gotovo: Belgija in Holandska se ne bosta dali tako zlepa podjarmiti. Nemci bodo imeli z njim dosti več opravka kot so ga imeli z Avstrijo, Čehoslovaško in Dansko.

Kako naglo in kako izdatno bosta Francija in Anglija pomagali ogroženima državam, je odvisno od razvoja dogodkov na sedanji vojni fronti.

Mi in naši otroci

OČE PIŠE O SVOJIH OTROCIH.

Veseli me, da sem dobil mnogo pisem o tem, kar razpravljam v teh člankih. Ker so pisma za vas, je prav umestno, da mi naznanite, kaj mislite o teh problemih. Drugače bi bilo težko doznati, da li se ti članki dotikajo stvari, ki vas skrbijo. Skušam odgovoriti na vsa ta pisma in komentirati o nekaterih izmed njih v teh člankih.

[Neki čitatelj mi piše takole: “Prišel sem v Ameriko pred 30 leti. Moja največja želja je bila tedaj, da dobim zaslužek in povrnen stansen denar, ki so mi ga predujmili za mojo vožnjo v Ameriko. Danes pa se moji sinovi prav malo brigajo za to, da-li dobe delo ali ne. Kaj pa še, da bi povrnili meni ali moji ženi, kar so si izposodili od naju. Pa niso le moji otroci taki, ravnotaki so otroci mojih sosedom, ki so vseh mogočih narodnosti. Tudi, če so jim hlače raztrgane, se pol dneva kladijo po cesti, da igrajo na žopo. Nam, ko smo prišli v Ameriko, se nam misel ni prišlo, da bi se raztrgani pokazali na ulici ali pa brez suknje ali klobuka. Polagali smo važnost na to, da bi bili dostojno oblečeni. Današnji mladini pa je vseeno, kako so oblečeni, da-li se naučijo kake obrti ali ne. da-li se kedaj poročijo, da-li bodo kedaj imeli svojo lastno hišico. Saj se niti brigajo o hišici, ki sem jo z muko odplačal. Čim starši umrejo, je njih največja briga, da bi hitro prodali hišo, si razdelijo denar in ga hitro potrosijo. Poleti si kupijo šotor, pa najrajši gredo v prosto naravo ribariti ali loviti živali, brez ozira na to, da-li je sezona ali ne.”

Bržkone je mnogo roditeljev ki jih mudi enak problem in ki trpijo, ko vidijo, da otroci vzraščajo brez vsakega čuta odgovornosti, kakor se jim dozdeva. Prvi korak je morda ta, da skušamo razumeti situacijo malo bolje. Ni dvoma, da obsežna nezaposlenost med mladino ima globok učinek na njihovo moralo. Ko so poskušali mnogo tednov dobiti kako delo, obupavajo in se obračajo drugam. Zdi se nam, kot da se ne brigajo, ali to je le način, da zakrivajo svoj dejanski

čut brezupnosti. Poznam dva fanta, ki sta se zares trudila dobiti delo, pa nista imela sreče. Doma pa so jih starši vedno naganjali na delo. Posledica je bila, da sta bila dobra čini manj mogoče in v obrambo proti oštevanju staršev sta na videz pokazala, da jima je vseeno, dejanski pa ni bilo tako. Dobro je za starše, da skušajo gledati pod površino stvari in razumeti kaj je v duši njihovih otrok.

[Trebja je tudi zavedati se, da je Amerika poudarjala važnost zabave in odmora mnogo bolj, kot druge dežele. Naši otroci si ne morejo kaj, da ne bi prevzemali take ideje iz šole in zabavišč. Ako starši ne odobravajo, da se preveč časa potraži za zabavo in jih ošteva radi igranja, še otroci najdejo razdvojenje med naziranjem, ki tukaj prevladuje, in naziranjem staršev.

[Prav lahko je razumljivo, da starši, katerih otroci se obnašajo, kakor popisano v zgornjem pismu, čutijo globoko ogorčenost in kritizirajo svoje otroke. To morda pomaga za ogorčenost ali otrokom ne pomaga. Mnogo bolj važno in koristno je, da razumemo njihove potrebe. Oni hočejo, da jih drugi smatrajo kot tipične Amerikance. Oni bi radi bili smatrani kot važna in odgovorna človeška bitja. Oni hočejo, da jih imajo radi oni, ki jih oni sami imajo radi. Ako razumemo vse to, potem morda bomo pripravljene razgovoriti se z njimi in iskati načine, da rešimo njih probleme. V mnogih mestih, zlasti v velemestih, imamo organizacije, ki nam utegnejo biti koristne s temi problemi. Ako hočete doznati za take organizacije v svoji naselbini, pišite mi in vam tako organizacijo priporočam, ako je taka tam.

USNJENE TORBICE.

Usnjene ročne torbice oestimo najboljše, če jih nadrgnemo s sočno čebulo. Uporabi mo lahko tudi mešanico mleka in terpentinovega olja.

STANOVANJE po 3 in 4 sobe s kurjavo, vročo vodo, električno razsvetljavo in s kopalni v lepem kraju po \$27.00 in do \$35. — Vprašajte: Superintendent, Apt. 6, 403 W. 18th St., New York, N. Y. (6x)

STRAHOTE

VOJNE

ČASU PRIMERNA KNJIGA Spisala Berta pl. Suttner 228 strani

Cena 50 centov

Dobite jo pri

KNJIGARNI SLOVENIC PUBLISHING CO. 216 W. 18 St., New York

NERESLJIVA SKRIVNOST NILA.

[Pri Abesiniji raziskujejo vsako leto nilske skrivnosti, izvira vodne množine in ritem poplav. Te stvari proučujejo sedaj že 6000 let, pa jim še vedno niso prišli popolnoma do dna.

[Že merilni uradniki starega Egipta so vedeli, kaj vse zavisi od nilskih poplav. Izmislili so si merila, ki pa so kazala samo višino nilskih voda, nič drugega. Po mnogih stoletjih so opazovanja vodomerov in izkušnje pripomogle k temu, da so začeli napovedovati, kako bodo nilske vode vstajale in padale. Toda bila je igra z loterijo: včasih so se napovedi uresničile, drugič se niso. Tudi v najnovejšem času ni bolje.

Tako v starih, kakor v novih časih so imeli sicer drugo možnost za uravnavanje nilskih ritmov; gradili so ogromne jezove, prekope in zbiralna jezera. Tako so lovili vodne mase in preprečevali hude poplave, kajti do neke mere so poplave za življenje one doline neobhodno potrebne. Toda količino vode, ki bo pritekla in ritem poplav poznajo danes prav tako malo, kakor pred 4000 ali 3000 leti. Nil je svojo skrivnost skrbno skrnil.

STRAŠNA SMRT V OGNJU.

[Dne 24. aprila je v gozdu med Vel. Trebeljevem in Malim vrhom pospravljal in požgal supekove veje posestnik Anton Strubelj iz Vel. Trebeljevega. Ker je vlekel močan veter, je velik plamen zajel Strublja. Ker se mu je vnela obleka, bi bil revež zgorel, če ga ne bi ljudje, ki so slučajno tja prišli, ga potegnili iz plamenov — mrtvega. Rajni je bil star 76 let, bil je globoko veren katoliški mož. Vsak sočustvuje z nesrečno družino, ki je na tako tragičen način izgubila očeta.

Peter Zgaga

— Slabo je, slabo, — poročajo iz domovine. — Davki so neznosni. Nezaposlenost je velika. Delavce tako malo zaslužijo, da ne more z zaslužkom niti živeti niti umreti. Lani je bila slaba letina. Živina je brez cene. Povodenj je napravila strahovito škodo. Vojne se bojimo. . . .

Ze leta in leta ista pretresljiva pesem. Navzlic temu se je pa pozimi vse drsalo, smučalo in veseljačilo, veselilni prostori so nabito polni; ženske se oblačijo po najnovejši pariški modi, in kmetškega dekleta po obleki ni več mogoče ločiti od mestne gosposodične.

Izredno značilna je pa takale novica, ki sem jo nedavno čital v velikem ljubljanskem dnevniku: — Za spomenik kralju Tomislavu v Zagrebu potrebujejo še milijon dolarjev, ker bi bilo treba temeljito preurediti trg, kjer nameravajo spomenik postaviti. Spomenik je izdelan, a zdaj je nastalo vprašanje, odkod dobiti približno še en milijon dolarjev za preureditev Trga kralja Tomislava.

Pevski festival v Chicagu

[Letos se pomlad počasi pomika v deželo. Pri nas v Chicagu jo bomo pozdravili v nedeljo 19. maja na spomladanskem festivalu sedmih slovenskih pevskih zborov tega okrožja: “Save,” “Prešerna” in “Slovana” iz Chicaga, “Sočec” iz La Salle, zbor SND iz Waukegana in “Napreja” ter Mladinskega zbora SNPJ iz Milwaukee, Wis.

[To bo četrti spomladanski festival teh zborov. Pred štiri leti je bil storjen začetek v Waukeganu, drugo leto je bil festival v La Salle, Ill., lani v Milwaukee, Wis. letos pa je prišla na vrsto naša naselbina. Posetniki teh festivalov imajo velik užitek, ker se vsak zbor dobro pripravi za nastop in pokaže najbolje tako v pesmi kot v predvajanju.

[Nedeljski festival se bo vršil v Stefanikovi dvorani (slovaski) na 2448 So. Pulaski Rd. Začetek ob 3. uri popoldne. Po programu bo za ples igral radijski orkester Rudyja Deichmana iz Joliet, Ill., ki specializira v polkah in valčkih. Vstopnina v predprodaji 40 centov, pri blagajni 50 centov, samo za ples 25 centov.

[Kdor želi slišati lepo zborško petje, naj ne zamudi tega festivala. Vsi so uljudno vabljeni.

Odbor.

NEMCI PREUREJAJO SOFIJO.

[Mestni svet v Sofiji je povečal načrte za preureditev Sofije nemškemu arhitektu prof. Alfredu Musmanu iz Draždan.

Najboljši prijatelj

v nesreči vam je:

SLOVENSKA NARODNA PODPORNJA JEDNOTA

BRATSKA, DELAVSKA PODPORNJA USTANOVA

Sprejema moške in ženske v letih od 16. do 50, in otroke do 16. leta starosti.

ČLANSTVO: 52,000

PREMOŽENJE: \$8,000,000.00

Za ožje informacije glede zavarovanja vprašajte lokalnega tajnika društva SNPJ

Glavni stan:

2657-59 S. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DARILNE POSILJATVE v Jugoslavijo

- 100 Dinar. — — — \$ 2.30
200 Dinar. — — — \$ 4.40
300 Dinar. — — — \$ 6.50
400 Dinar. — — — \$ 8.50
500 Dinar. — — — \$10.25
1000 Dinar. — — — \$20.—
2000 Dinar. — — — \$39.—

Ker zaradi položaja v Evropi parniki nereditno vozijo, tudi za izplačila denarnih posiljatev vzame več časa. Zato pa onim, ki žele, da je denar naglo izplačan, priporočamo, da ga pošljejo po C A B L E ORDER, za kar je treba posebej plačati \$1.—.

SLOVENIC PUBLISHING CO. : : POTNIŠKI ODDELEK : : 216 West 18th Street, New York

— Bog živi ministrskega predsednika Chamberlaina še mnogo let!

No, sreča za Anglijo in nesreča za Nemčijo, da je Chamberlain šel.

Dobri stari gospod se ni mogel vziveti v sedanje razmere in je bil preveč prežet s prepričanjem, da mora biti vse tako, kot Anglija želi in reče.

Navzlic temu se je bil pa ponižal pred Hitlerjem in je na Hitlerjevo komando odpotoval v Monakovo, kjer je s krvavečim srcem kimal nacijskim barabam.

Upati je, da bodo imeli njegovi nasledniki več sreče, ker bo sicer nesreča za ves svet.

Eden utegne rešiti ti, kar so drugi zamudili.

Namreč — Anthony Eden.

Kratka Dnevna Zgodba

ŠTIRJE UHI

V deželi za hribom se je zgodila ta zgodba. Kje je dežela za hribom? Ne vem. Ampak tam se je zgodilo.

V deželi za hribom je živel možak, dolga ušesa je imel in strigel je ž njimi. Dolgouh so mu rekli.

V deželi za hribom je živel možak, ki je širši kot dolg. Debeluh so mu rekli. V deželi za hribom je živel možak, hodil je iz kraja v kraj in prošajčil. Potepuh so mu rekli.

V deželi za hribom je živel možak, ogromna ušesa je imel, klap-klap je ž njimi delal. Klapouh so mu rekli.

V deželi za hribom so prišli štirje možaki skupaj in so govorili:

"Tako ne gre več dalje! Najznamenitejši možje smo v tej zemlji, a kaj bo za nami? Mi bomo pozabljeni, pozabljen bo spomin, pozabljena slava! Zato zgodbo napravimo, vsi štirje zgodbo, da jo bo pomnil deseti rod."

"Prav," je rekel Dolgouh, "napravimo zgodbo. Ampak moja pamet je največja. Jaz bom vodil, pa kakor bom vodil, ubogajte!"

"Bomo," so rekli trije Uhi, "napravi nam zgodbo!"

Dolgouh je šel na polje, skakal po vseh štirih in strigel z ušesi.

Zbrali so se krog njega zajci od vseh štirih strani, vse polno jih je bilo — deset, dvajset, sto.

Stali so in strmeli.

"Stane," je rekel največji junak, "povejte, ali ste tudi vi iz naše družine?"

"Sem," je rekel Dolgouh, "strie sem iz Amerike. Prišel sem pamet s seboj in še nov red, v torbi ga imam. Velja pa od danes. In ker imam pamet, zato bom vaš kralj. Tri bratce še imam, ministri mi bodo: Debeluh je prvi, Klapouh je drugi in tretji je Potepuh. Kdor je proti, naj reče. Toda jaz sem kralj Dolgouh."

V zajčji deželi je bil zdaj za kralja Dolgouh.

Sodnik je bil Debeluh, sodil je po pameti, sodil po pravici. Kdor je bil kriv, je bil kaznovan: izgubil je v želoce. Redil se je Debeluh, poštenost je rasla in varnost.

Minister za paše je bil Klapouh. Dobro je vodil, delal klap klap. Delal glasno, da so

ga slišali čez sedem hribov in sedem dolin. Noben zajec se ni več izgubil, nobenega ni odnesla lisica, nobenega sova. Redili so se zajci, debelili, množili.

Za ministra za javno dela je bil Potepuh. Pa ni izdajal naredb, odredb in uredb, le spal je. Spal je in smrčal. Ponošni so bili zajci, ker je tako lepo smrčal in zadovoljeni, ko jih je pustil v miru.

(Dolgouh je kraljeval in strigel z ušesi.

Mir je bil v deželi in blagostanje. Kultura je rasla in rasli so trebuh.

V zajčji deželi so se zbrali štirje možaki.

"Bratec," je govoril Dolgouh in strigel z ušesi, "tako ne gre več dalje. Kultura raste in ž njo trebuh, a slave ni."

"Res je," so rekli trije Uhi. Napihnil se je Debeluh, klap-klap, je naredil Klapouh globoko je zazehal Potepuh.

"Napravimo vojsko," je govoril Dolgouh. "Za hribom je luža, v njej tisoč junakov, napovedajmo jim vojno."

"Klap, klap," je prikimal Klapouh in zbrali so se zajci od vseh strani.

Dolgouh je skakal po vseh štirih, strigel z ušesi, potem pa govoril:

"Junaki zajci! Vaša je bodočnost. Ves svet boste premagali, vse, kar hodi in gre, ker v vas sta moč in pogum. In vsi vam bodo pokorni. Za onimle hribom je prvi sovražnik. Na vojsko z menoj!"

"Na vojsko," so zatulili junaki zajci in vsa vojska je zdrvela naprej.

Spredaj so šli štirje Uhi. Tekel je Potepuh, strigel Dolgouh, valil se je Debeluh, klap klap, je delal Klapouh.

Za hribom je že čakala sovražna vojska. General je stal spredaj, za generalom polkovniki, za polkovniki prostaki. Junaki so bili, čeprav vsi zeleni.

"Kvak!" je dal povelje general. "Kvak!" je dal povelje in skočil Dolgouh na nos.

"Kvak!" so rezko zapovedali še polkovniki in naše tri Uhe naskočili.

"Rega, rega, rega," so se odzvali zeleni in se v sovražne zajce zagnali.

(Krut, nečimrilen je bil ta boj. Z utrujenimi zajci čez čakali zelene sovraže; na zajčjih ušesih in repkih so viseli in šipali zaboni, strahotno regljanje je grmelo čez travnik.

Odločil je boj junak-general. Držal je za nos Dolgouha, zmagoslavno se je drl: kvak! Otepal se je Dolgouh, skakal in plesal — zaman! "Na pomoč, na pomoč!" je kričal. "Nos mi bo odščipnil."

(Vpadel je zajcem pogum, ko je klical na pomoč Dolgouh.

RAD BI IZVEDEL

kje se nahaja JOSEPH URBANC, ki je v Kanadi. Prosim rojake v Kanadi, ako kdo ve za njegov naslov, naj mi ga sporoči, ako pa sam čita ta oglas, naj se mi čimprej mogoče oglasi, ker ga išče njegov oče v starem kraju iz Loke pri Mengšu. Zadeva je za njega zelo koristna, zato naj se mi nemudoma oglasi, ali pa naj se oglasi direktno svojemu očetu Jožetu Urbanu. — Valentin Jagodic, Box 4, Noranda, Quebec, Canada. (3x)

ŠTIRJE UHI

Obnili so se, kakor veter so zbežali. Eden najprej, potem še deset, potem vsi.

Nazadnje so zbežali še Uhi. Za njimi je bobnelo zmagovito: rega, rega, kvak, kvak!

Znašli so se štirje Uhi in govorili: "Tako ne gre več dalje."

"Jaz," je rekel Potepuh, "ne morem živeti brez dela. Jaz sem pošten potepuh. In še tepen sem bil."

"Jaz," je rekel Klapouh, "ne maram same zajce jesti, sit sem jih. In še tepen sem bil."

"In vsega tega," so rekli trije Uhi, "je kriv Dolgouh. Nabijmo ga!"

In so ga nabili. A ker so bili že pri tem, so se stekli še med seboj. Bdečila so se lica, buške so rastle. Ko pa je bilo bušk na pretek, so šli narazen, jeza in žalost pa je bila v njih.

V deželi za hribom živi že deseti rod. Še se spominja Uhov, sponjuna njihove zgodbe. Pa ni prinesla slavé zgodba, le smeh.

St.

JOŽE ANŽIČ UMRL.

V Stepanji vasi je 10. apr. t. l. po dolgotrajni bolezni umrl daleč naokrog znani posestnik in mesar, Jože Anžič, po domače Zorž. Poslovil se je na pragu svoje 70 letnice mož starega kova, odločen naprednjak in vnet rodoljub, ki je, dokler so mu bile moči še mlade in čile, vnet sodeloval pri vseh narodnih društvih, zlati pa pri štepanjskem Sokolu, kateremu je bil dolga leta njegov odbornik in ves čas njegov veliki dobrotnik.

(Stepanjski Sokol je užival pri njem od svojih početkov gostoljubno streho vse dotlej, ko si je postavil svoj prikupni dom. Iskreno je Anžič zasledoval njegov napredek in se veselil njegovih uspehov tudi še potem, ko ga je bolezen odtrgala na smrtno posteljo. S sokolskim ponosom je oblekel sokolski krov ko se je udeležil v "Zvezdi" narodnih manifestacij ob vstajenju "Slovenije iz suženjstva! Nato je do smrti s kritičnim očesom spremljal usodo Jugoslavije in vsega slovanskega življa. Kot dober oče in soliden obrtnik je bil splošno na najboljšem glasu in so ljubljanci vedno radi zahajali v njegovo gostilno. Osebnost nadvse skromen, na zunaj robat, v resnici pa srčno dober je imel vedno odprte roke za narodne potrebe. Bil je velik ljubitelj otrok, katerih mu sicer usoda v zakonu ni naklonila.

Jože Anžič je bil zdrav tip bistromnega vaškega politika, duhovit šaljevec, ki je s svojimi domisleki in dobrodušnostjo znal zabavati prav vsako družino. Kdorkoli ga je poznal, vsakemu bo žal za njim.

FIKSNÁ IDEJA GA JE STORILA BOGATEGA.

(Pred 16 leti je neki C. George med počitnicami potoval po Texasu. Nekje mu je neki farmar ponudil velik kos zemlje za \$150. Šlo je za zelo zapuščeno zemljo, iz katere bi se na videz pri najboljši volji ne dalo nič napraviti. Toda C. George je imel fikšno idejo, da mu bo to zemljišče prineslo srečo in ga je kupil.

(Po 16 letih se je prvič spet vrnil v ta kraj in je začel na svojem zemljišču iskati petroleja. Že po prvem vrtanju je imel uspeh. Za njegovo zemljišče so mu ponujali že 400 tisoč dolarjev.

Veselo godovanje

FLY CREEK, N. Y. — Sedaj je trava pozelenela, da je lepo videti. Ampak drevje še nič ne kaže, kdaj bo kaj pozelenelo; je še ravno tako kakor je bilo pozimi. In tudi sneg se še vidi, koder ga je bilo naneslo na velike kupe, ampak zdaj se ne bo mogel več dolgo upirati, ker so tako topli dnevi ter bo moral vzeti slovo do druge zime.

Nekateri farmerji so zgodnji krompir posadili; solato pa mislim, da je že skoraj vsak nekoliko posejal, ker vem, da drugod je že imajo dosti, ker je bolj toplo. Tukaj je pa še samo trgat, da ima za solato, pa tudi tukaj jo bomo dočkali.

Danes moram zopet poročati, da smo imeli velik party; smo naredili presenečenje do broznanemu rojaku, ki ga pozna pol Amerike, Tonetu Zupančiču, po domače mu rečejo Nakele. Pod tem imenom ga

največ poznajo vsepovsod. — Zdaj moram tudi povedati, kako smo ga dobili. Seve, da je Mrs. Maklavžina vse to izpeljala, da smo mogli vse tako narediti. On je bil pripravljen, da se bo odpeljal ven s karo, kakor tudi vsa družina od Josipa Maklavžina. Ona se pa nikakor ni mogla odpraviti, da jih je priževala. No, potem je nas veliko prišlo in smo tako začel razbijati, kakor bi ves Fly Creek šel na kup. On si je pa mislil: Kaj vendar toliko ljudi? — Ni si mislil, da je vse to za nj, ker je rekel, da se ni še nobeden nikdar zmisli za njegov god. Potem je bilo vse veselo; ljudje so se zmiraj prihajali. Še Mr. in Mrs. Kriz in drugi so prišli. Ko je Mr. Kriz salon zaprl, šele potem se je veselje podvojilo. Mr. Trinkhaus je tako harmonika raztegnil, da se nikomur ni mudilo domov. Peli smo: "Prej" pa ne gremo dam, da se bo delav

dan." — In se je tudi res zgodilo. Ko je sonce iz gore šlo, se je še zmiram plesalo in pelo. Potem je pa Frank Trinkhaus videl, da ne bo nikamor noben šel, je pa vzel harmoniko in je šel ven pred hišo igrat, kjer je bilo največ vode in je rekel: "Vidim, da drugače vas ne bom spravil domov." Smo bili vsi veseli in dobre volje. Toni Zupančič je bil tako vesel, da ne morem povedati in tudi mi drugi ž njim in mu vsi želimo, da bi še mnogo let dočakal in da bi se še katerikrat skupaj veselili.

Ampak to pa tudi moram omeniti, da je bilo vsega dosti piti in jesti. Vsega je bilo narazpolago. Na vse zadnje se je pa še tisto zapelo: "Kaj pa nam morejo, če smo veseli? Nič nam ne morejo..."

Zdaj pa vse pozdravljam po celi Ameriki in želim še veliko naročnikov za Glas Naroda, ker je najbolj priljubljen list. Frances Terček.

WASHINGTONOV STOL.

Ko so prijeli veliko vlomilsko tolpo v New Yorku, je policija izledila prodajalca ukradenega blaga, ki je imel celo skladišča takšnega blaga. V oddelku za pohištvo so našli starinski stol, ki mu spčetka niso pripisovali nobene vrednosti. Potem se je pa izkazalo, da je to bil stol prvega predsednika George Washingtona, ki je izginil na neznan način iz ameriškega narodnega muzeja. Prodajalec ukradeega blaga je priznal, da je ta stol kupil od tatov, ki niso poznali njegove vredno-

SOVJETSKA CESTA OD AFGANISTANSKE DO INDIJSKE MEJE.

V južnem Tadžikistanu so začeli graditi veliko cesto preko Pamirskega gorovja. Del nove ceste pože na dolžino 250 km skozi doslej neprehodno ozemlje in do višini 2000 m. Nova cesta bo imela zavoljo bližine afganistanske in indijske meje poseben pomen.

Spisi Josip Jurčiča:

- I. ZVEZEK: Uvod — Narodne pravljici in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Domen. — Dva prijatelja.
II. ZVEZEK: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Vrban Smukova ženitev. — Klošterski žolnir — Grad Rojinje. — Golida.
III. ZVEZEK: Deseti brat. — Nemški valpet.
IV. ZVEZEK: Cvet in sad. — Hči mestnega sodnika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata
V. ZVEZEK: Sosedov sin. — Sin kmetskega cesarja. — Med dvema stoloma.
VI. ZVEZEK: Dr. Zober. — Tugomer.
VII. ZVEZEK: Lepa Vida. — Pina tobaka. Moč in pravica. — V vojni krajini. — Pravda med bratoma.
VIII. ZVEZEK: Ivan Erazem Tatenbah. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telečja pečenka. — Šest parov klobas. — Po tobaku smrdis. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Spomini starega Slovence Andreja Pajka.
IX. ZVEZEK: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro delal, ko je krompir grašč. — Pona-rejeni bankovci
X. ZVEZEK: Veronika Deseniška.

CENA VSAKE KNJIGE \$1.50

10 zvezkov...\$10

Ivan Pregelj: Izbrani Spisi

Bogovec Jernej (Spisal Ivan Pregelj)

Pisatelj je posegel v dobo, ko se je začel širiti protestantizem po Slovenskem. Pridigarja Jerneja je klasično opisal. Romanu so dodana potrebna pojasnila. Cena \$1.50

ODISEJ IZ KOMENDE. — Zapiski gospoda Lanspreškega. 269 strani.

V tem III. zvezku nam prikaže Pregelj prelepo postavo našega velikega narodnega gospodarja 18. stoletja, Petra Pavla Glavarja. Hrbtenico temu delu tvori že pred leti napisana večerniška zgodba o mladostnih letih Glavarjevih, a dopolnil je to mladostno sliko z Glavarjevimi zapiski, ki nam ga kažejo v njegovi življenjski modrosti pri čebelah, a njegovemu gradu Lansprežu, kjer mu živo glavo ozarja mlada ljubezen njegovega oskrbnika in nesrečne kontese Klare. S Peter Pavlom Glavarjem je ustvarjena najboljša slovenska ljudska povest. Knjiga nam postvarja kos slovenske preteklosti in iz nje diha slovenska zemlja sama. Cena \$1.50

Denarne pošiljatve

Table with exchange rates for various currencies: Denarna nakazila izvršujemo točno in zanesljivo po dnevnem kurzu. V ITALIJO \$ 5.90 ... 100, 11.50 ... 200, 17.00 ... 300, 28.00 ... 500, 55.00 ... 1000.

SLOVENIC PUBLISHING COMPANY (TRAVEL BUREAU) 215 W. 12th ST., NEW YORK

SREDIŠČE ZA SLOVENSKE FONOGRAFSKE PLOSČE. — Pritu za cepl. J. MARŠIČ, INC. 468 W. 4th ST. NEW YORK

Naročite pri: Knjigarni Glas Naroda 216 W. 18th STREET NEW YORK, N. Y.

Gozdar Anton

Roman: Spisal L. G. — Za "Glas Naroda" priredil X. X.

2

Ljudje se mu preplašeno umikajo, ko gre opotekajoč se proti njim. Okrog hiše, ki se je medtem sesula v žerjavico in ogorke blodi!

"Oče, mati!" kriči in ko otrok zaveka v njegovem naročju, ga tolaži. "Le pomiri se, Marija. Bova že dobili očeta in mater! Le pomiri se!"

Išče in išče, pa ničesar ne najde. Ves razburjen se vrne k župniku in mu pravi:

"Lep duhovnik si, ker si me nalagal. Povej mi, kakšnega Boga imaš? Takega Boga, ki ljudi sežiga? Mojega očeta in mater..."

Njegove besede se spremenijo v težko stokanje. Iz gruče ljudi stopi k njemu stara kmetica ter mu položi roko na ramo, rekoč:

"Z menoj pojdi, Fronc. Sestrica ti lahko zbolí! Mráz je! Kaj ne čutiš mráza?"

Fronc boljši v zardeli obraz starke. "Pozdravljena, botra! Kaj si tudi ti prišla? No, zdaj že vem... Oče in mati..."

Starka mu je šepetala v uho ljubezno besede in ta ljubeznivost ga je ganila. Ljubeznivost, ne besede, kajti besede ni več razumel.

Njegova moč je bila izžrpana. Brez volje ji je sledil do majhne kajže. Stopijo v toplo izbo. Od okna pride proti osemletni fantič.

"Stara mati," pravi boječ, "kje sta oče in mati?"

"Gasiti pomagata, Tonček, stopi v kamro po nekaj odeje. Pa le hitro!"

Fantič ošvrkne s pogledom Fronca in jokajočega otroka ter izgine v kamro. Starka vzame otroka, obupani fant se pa zruši na klop. Starka ga parkrat pogladi po zmrušenih lasih. Fantič se medtem vrne z dvema blazinama in toplo odejo. Zena postelje na klopi, pri peči ter dobro zavije otroka, ki je medtem že zaspal.

Fantič jo pouka za rokav: "Stara mati, kaj se je zgodilo? Ali je otroček bolan?"

"Ne, ne, ni bolna. Zaspana je. Pojdi fant, in moli, Ubogemu otroku sta zgorela oče in mati."

Tončkove oči zalijejo solze. Poklekne in sklene roke k molitvi. Starka stopi k mizi, položi obupanemu Froncu roko na ramo in mu hoče nekaj reči.

Toda premagala sta ga strah in razburjenje. Ves utrujen je globoko zaspal.

Tiho je stopala po sobi, pokleknila pred peč ter popravila ogenj. Od zunaj je prihajala v sobo žarka svetloba. Gasilci niso bili kos svoji nalogi. Vnela sta se bila še hlev in skedenj.

Ko je stara mati izginila za pečjo se je Tonček s komolcem uprl ob blazini ter nenehoma motril spečo deklico. Njegova roka jo je kar sama od sebe pobožala in sam ni vedel, kaj mu je bilo, da se je sklonil in poljubil otroka na vroče lice.

Zunaj je nekaj zagrmelo, da se je hiša stresla. Fronc je planil kvšku ter zbegano pogledal okoli sebe.

"Sveta Devica!" je vzkliknil. "Oče, mati! Gori!"

Skočil je k vratom in planil na cesto:

"Kje gori? Jezus, kje gori?" je pretresljivo kričal.

"Fronc!" je zastokala starica in skočila za fantom.

"Fronc!" je vpila po cesti. "Kje si Fronc?"

Toda o njem že ni bilo nobenega sledu.

Plamen je lizal očrnele razvaline. V dveh dolgih vrstah so stali vaščani in si podajali posodo z vodo.

Vsakega posebej je vprašala starica po Froncu. Toda nihče ji ni mogel odgovoriti, nihče ga ni videl.

"Prav nič bi se ne čudil," je omenil star kmet. "če je skočil v reko. Fant se mi zares smili. Taka nesreča!"

"Meni se pa živina smili," se je oglasil prižet sosed. "Da more biti tako neumna! Nastežaj ji odpremo vrata, pa kar v ogenj tišči!"

"Tukaj je! Tukaj je!" se je oglasila starica z vrta. Fronc je ležal nepremično in pritiskal obraz v sneg. Najbrž je skušal preskočiti ograjo, pa mu je spodletelo. Ko so prišli nezavetnega v kajžo, se jim je mudil nenavaden prizor. Tonček je klečal na tleh. Glavo je imel naslonjeno na blazini in je spal. Z ustnami se je dotikal otrokove roke.

1. POGlavJE.

Minila so leta. Bilo je vročega poletnega dopoldne. V vaški krčmi na Slapu je bilo šumno vrvenje, kakor vselej semanj dan. Zbrali so se kmetje iz bližnje in daljne okolice, splavarji, letoviščniki fantje in dekleta.

Stari rdečelični krčmar Jež, ki se mu je poznalo, da ne strada na jedi, ne pijači, je imel polne roke opravka.

Pred lično hišo je stal za mladenič v lovski obleki. No, go se mu tičale in okovanih čevljev, irhovice so mu segale nad kolena, belo platneno srajco je imel na prsih razpeto. Njegov obraz je bil zagorel, modre oči so mu veselo zrlje v svet. Pod pravihim nosom je imel majhne brčice, na ustnah mu je poigraval smehljaj. V levi je držal lovsko palico, z desnico je pa okrog pasu objemal postarno žensko.

"Pozdravljena, mati. — Če prej ne, v štirinajstih dneh se vrnem. Nikar ne skrbite zame.!"

"Pozdravljen, Tonček. In pazi, da kam ne padeš."

"Nikar ne skrbite, mati!"

"In še nekaj sem hotela reči." Skrbno mu je zašepetala na uho: "In ko prideš do Marijine kočice, storiš najboljše česar greš nima."

"Mati, tak sem, kot vošča. Nenehoma me vleče k luči, četudi vem, kako peče."

Te besede je spregovoril z žalostnim glasom. Čudna senca mu je legla na obraz. Mati mu je položila roko na ramo.

"Tak fant, kakor si ti! To je vse skupaj neumnost. Saj vendar veš, da ne more biti nič iz vsega tega. Če zaradi drugega ne, zastran tistega, veš. Zdaj pa le pojdi, če ne, te bo gospod gozdar zmerjal, ker se predolgo mudiš. In priden bodi, fant!"

(Nadaljevanje prihodnjic.)

Kralji brez krone in žezla

Ko se je pred kakšnimi sto leti začela velika "petrolejska mrzlica", je bilo nešteto ljudi, iskalec sreče in dobičkov, ki so se skušali uvrstiti v proizvodnjo, trgovino in spekulacijo z novim pogonskim pripomočkom. Po kratki mrzlici pa je nastala iztreznitev, kajti problemi, ki so bili zvezani s petrolejem, zlasti z njegovo rafinerijo in prevozom, so bili tako zamotani, da jih stotine majhnih, slabo pripravljenih podjetij niso zmogle. Spekulanti in iskalec sreče so obrnili temu nevaležnemu poslu hrbet.

Tedaj je nastopil skromen, puritanski mladenič, ki je spoznal, da more tisti, ki hoče zaslužiti s petrolejem, imeti svoje čistilne naprave shranbene in nadzorstvo nad prevoznimi podjetji. Z veliko živahnostjo je mladi moč postavil kamen na kamen na svojo zgradbo, dokler ni postal lastnik skoraj vseh ameriških vrtnih stolpov in vseh podjetij, ki so s petrolejem v kakšni zvezi. Bil je to John D. Rockefeller st. Družba, ki jo je osnoval, se je imenovala Standard Oil Co.

Šele, ko je postal Rockefeller že star mož, je dobil resnega tekmeča. Takrat je bivši holandski železniški namestnik Henry Deterding prevzel vodstvo neke holandske petrolejske družbe, ki je imela deleže v Holandski Indiji, a je stala pred polomom. Kmalu je pod njegovim vodstvom nastala druga, svet obsegajoča petrolejska družba z imenom: "Royal Dutch" ki si je pozneje v svoji prodajni družbi "Shell" priključila novo, isto tako svetovno pomembno petrolejsko družbo. Takrat se je med Rockefellerjevim in Deterdingovim trustom začela borba za vlado nad svetom, za vse še nerazdeljene petrolejske vires na Kavkazu, v Orientu,

v Srednji Ameriki. Ta borba je povzročala vojne in upore. Državne meje so se spreminjale, dokler ni med svetovno vojno potreba po petroleju tako silno narasla, da je nastal položaj, v katerem sta si truda uredila neko znosno sožitje.

Rockefeller starejši in Deterding sta mrtva, njuna dedščina pa se je malo razdelila. Namesto dveh petrolejskih diktatorjev, jih ima svet danes šest.

Dedič starega Rockefellerja, John D. Rockefeller ml., je ob smrti svojega očeta iz davčno tehničnih razlogov odklonil 50 odstotkov očetove zapuščine. Ostalih 10 odstotkov mu zadržuje popolnoma za udobno življenje in za nadaljevanje dobrodelnega in kulturnega dela njegovega očeta. V nadzorstvenem svetu Standard Oil Co., ima samo en sedež in en glas, a posle je prepustil Walterju C. Teaglu, ki je bil njegov stari oče prvi družabnik starega Rockefellerja. Teagleov oče je poslal sina nekega dne, ko se mu je vrnil iz vseučilišča v Chicago, v delavski obleki v petrolejsko jamo, danes 62-letni Američan kralj Rockefellerjeve dedščine, ki jo je mogel s koncesijami v Arabiji in Arabiji celo še povečati.

Toda Teagle in njegova družba imata tekmeča v svoji lastni deželi. Leta 1912 je ameriško zvezno sodišče razveljavilo neko pogodbo družbe Standard Oil Co. z družbo Texas Oil Co., s čimer je ta tvrdka postala samostojno petrolejsko velepodjetje. Na njenem čelu je danes Torkid Rieber, po rodu Norvežan, ki je s 14. letom pobegnil z doma postal mornar, dobil z 19. letom brodarški patent za petrolejski parnik in prevzel s 25. letom vodstvo prevoznega oddelka Texas Oil Co. Danes je mnogokrat milijonar in petrolejski kralj.

Tretji med novimi petrolejskimi vladarji je Gulbekian, premeten šivilas Armenec, ki je začel svojo kariero v očetovi eksportni hiši v Carigradu. Zanimal se je za petrolej, si zagotovil nekoliko koncesij v Mosulu in Bakuju, posredoval veliko finančno transakcijo med družbo Royal Dutch in Rot-childovo banko in postal tako Deterdingov prijatelj.

Kratko pred turško revolucijo je od sultana kupil ogromne koncesije, pozanimal Angličane zanje in postal vodja močnega "Irak Petroleum Co." Angliji in Franciji prodaja letno 8 milijonov ton petroleja in stanuje v Parizu v palači s tako mogočno zbirko slik, da cenijo samo njegove Rem-

brandte na 400 milijonov frankov.

Diplomat med petrolejskimi nagnati je vladar Angli Persian Petroleum Co., lord Cadman. Ta družba je "težka" 28 milijonov funtov sterlingov, večina njenih delnic je v rokah angleške vlade, a lord Cadman, nje vodja, išče petroleje za britsko admiraliteto. Svoji vladi je dvakrat izkazal zelo veliko uslugo: prvič, ko je dal postaviti petrolejski cevovod od perzijskih vrtnih stolpov do palestinske sredozemske obale, in drugič, ko mu je uspelo za dobo 65 let obnoviti koncesijo za perzijske petrolejske vrelce.

Med petrolejske kralje spada tudi drug angleški lord — lord Bearsted, naslednik Henryja Deterdinga v Shellovem trustu. Ta mož, ki je sin londonskega žida, Deteringovega družabnika Mareusa Samuela, obvlada tudi veliko rumunsko družbo Astra Romana ter zalaga angleške in francoske vojske s petrolejem. Mimo grede pa zalaga rumunsko družbo s petrolejem tudi nemško vojsko.

V Haagu sedi šesti petrolejski velenegnat, Jef de Kok, med petrolej kralji edini, ki se ne briga za politiko in ne dela politike, temveč ga zanima samo gospodarska stran petrolejske produkcije. Po pokličen je kemik. Velja za tako resnega trgovca da mu je kraljica Vilhelmina brez obotavljanja izročila v upravo svoje delnice pri družbi Ropal Dutch, ki ji je največja delničarka. De Kok deluje v ostalem v vseh zadevah sporazumno s svojim londonskim prijateljem lordom Bearstedom.

To je šestorica mož, ki vladajo nad petrolejem sveta. Šestorica mož brez krone in žezla — toda mogočnejša od mnogih kraljev.

Med novimi petrolejskimi vladarji je Gulbekian, premeten šivilas Armenec, ki je začel svojo kariero v očetovi eksportni hiši v Carigradu. Zanimal se je za petrolej, si zagotovil nekoliko koncesij v Mosulu in Bakuju, posredoval veliko finančno transakcijo med družbo Royal Dutch in Rot-childovo banko in postal tako Deterdingov prijatelj.

Kratko pred turško revolucijo je od sultana kupil ogromne koncesije, pozanimal Angličane zanje in postal vodja močnega "Irak Petroleum Co." Angliji in Franciji prodaja letno 8 milijonov ton petroleja in stanuje v Parizu v palači s tako mogočno zbirko slik, da cenijo samo njegove Rem-

brandte na 400 milijonov frankov.

Diplomat med petrolejskimi nagnati je vladar Angli Persian Petroleum Co., lord Cadman. Ta družba je "težka" 28 milijonov funtov sterlingov, večina njenih delnic je v rokah angleške vlade, a lord Cadman, nje vodja, išče petroleje za britsko admiraliteto. Svoji vladi je dvakrat izkazal zelo veliko uslugo: prvič, ko je dal postaviti petrolejski cevovod od perzijskih vrtnih stolpov do palestinske sredozemske obale, in drugič, ko mu je uspelo za dobo 65 let obnoviti koncesijo za perzijske petrolejske vrelce.

Med petrolejske kralje spada tudi drug angleški lord — lord Bearsted, naslednik Henryja Deterdinga v Shellovem trustu. Ta mož, ki je sin londonskega žida, Deteringovega družabnika Mareusa Samuela, obvlada tudi veliko rumunsko družbo Astra Romana ter zalaga angleške in francoske vojske s petrolejem. Mimo grede pa zalaga rumunsko družbo s petrolejem tudi nemško vojsko.

V Haagu sedi šesti petrolejski velenegnat, Jef de Kok, med petrolej kralji edini, ki se ne briga za politiko in ne dela politike, temveč ga zanima samo gospodarska stran petrolejske produkcije. Po pokličen je kemik. Velja za tako resnega trgovca da mu je kraljica Vilhelmina brez obotavljanja izročila v upravo svoje delnice pri družbi Ropal Dutch, ki ji je največja delničarka. De Kok deluje v ostalem v vseh zadevah sporazumno s svojim londonskim prijateljem lordom Bearstedom.

To je šestorica mož, ki vladajo nad petrolejem sveta. Šestorica mož brez krone in žezla — toda mogočnejša od mnogih kraljev.

Med novimi petrolejskimi vladarji je Gulbekian, premeten šivilas Armenec, ki je začel svojo kariero v očetovi eksportni hiši v Carigradu. Zanimal se je za petrolej, si zagotovil nekoliko koncesij v Mosulu in Bakuju, posredoval veliko finančno transakcijo med družbo Royal Dutch in Rot-childovo banko in postal tako Deterdingov prijatelj.

Kratko pred turško revolucijo je od sultana kupil ogromne koncesije, pozanimal Angličane zanje in postal vodja močnega "Irak Petroleum Co." Angliji in Franciji prodaja letno 8 milijonov ton petroleja in stanuje v Parizu v palači s tako mogočno zbirko slik, da cenijo samo njegove Rem-

PESMARICA

"Glasbene Matice"

Uredil dr. Josip Čerin

Stane samo \$2.—

To je najboljša zbirka slovenskih pesmi za moški zbor. Pesmarica vsebuje 103 pesmi. — Dobite jo v Knjigarni Slovenic Publishing Co., 216 W. 18th Street, New York, N. Y.

Med novimi petrolejskimi vladarji je Gulbekian, premeten šivilas Armenec, ki je začel svojo kariero v očetovi eksportni hiši v Carigradu. Zanimal se je za petrolej, si zagotovil nekoliko koncesij v Mosulu in Bakuju, posredoval veliko finančno transakcijo med družbo Royal Dutch in Rot-childovo banko in postal tako Deterdingov prijatelj.

Kratko pred turško revolucijo je od sultana kupil ogromne koncesije, pozanimal Angličane zanje in postal vodja močnega "Irak Petroleum Co." Angliji in Franciji prodaja letno 8 milijonov ton petroleja in stanuje v Parizu v palači s tako mogočno zbirko slik, da cenijo samo njegove Rem-

brandte na 400 milijonov frankov.

Diplomat med petrolejskimi nagnati je vladar Angli Persian Petroleum Co., lord Cadman. Ta družba je "težka" 28 milijonov funtov sterlingov, večina njenih delnic je v rokah angleške vlade, a lord Cadman, nje vodja, išče petroleje za britsko admiraliteto. Svoji vladi je dvakrat izkazal zelo veliko uslugo: prvič, ko je dal postaviti petrolejski cevovod od perzijskih vrtnih stolpov do palestinske sredozemske obale, in drugič, ko mu je uspelo za dobo 65 let obnoviti koncesijo za perzijske petrolejske vrelce.

Med petrolejske kralje spada tudi drug angleški lord — lord Bearsted, naslednik Henryja Deterdinga v Shellovem trustu. Ta mož, ki je sin londonskega žida, Deteringovega družabnika Mareusa Samuela, obvlada tudi veliko rumunsko družbo Astra Romana ter zalaga angleške in francoske vojske s petrolejem. Mimo grede pa zalaga rumunsko družbo s petrolejem tudi nemško vojsko.

V Haagu sedi šesti petrolejski velenegnat, Jef de Kok, med petrolej kralji edini, ki se ne briga za politiko in ne dela politike, temveč ga zanima samo gospodarska stran petrolejske produkcije. Po pokličen je kemik. Velja za tako resnega trgovca da mu je kraljica Vilhelmina brez obotavljanja izročila v upravo svoje delnice pri družbi Ropal Dutch, ki ji je največja delničarka. De Kok deluje v ostalem v vseh zadevah sporazumno s svojim londonskim prijateljem lordom Bearstedom.

To je šestorica mož, ki vladajo nad petrolejem sveta. Šestorica mož brez krone in žezla — toda mogočnejša od mnogih kraljev.

Med novimi petrolejskimi vladarji je Gulbekian, premeten šivilas Armenec, ki je začel svojo kariero v očetovi eksportni hiši v Carigradu. Zanimal se je za petrolej, si zagotovil nekoliko koncesij v Mosulu in Bakuju, posredoval veliko finančno transakcijo med družbo Royal Dutch in Rot-childovo banko in postal tako Deterdingov prijatelj.

Kratko pred turško revolucijo je od sultana kupil ogromne koncesije, pozanimal Angličane zanje in postal vodja močnega "Irak Petroleum Co." Angliji in Franciji prodaja letno 8 milijonov ton petroleja in stanuje v Parizu v palači s tako mogočno zbirko slik, da cenijo samo njegove Rem-

brandte na 400 milijonov frankov.

Diplomat med petrolejskimi nagnati je vladar Angli Persian Petroleum Co., lord Cadman. Ta družba je "težka" 28 milijonov funtov sterlingov, večina njenih delnic je v rokah angleške vlade, a lord Cadman, nje vodja, išče petroleje za britsko admiraliteto. Svoji vladi je dvakrat izkazal zelo veliko uslugo: prvič, ko je dal postaviti petrolejski cevovod od perzijskih vrtnih stolpov do palestinske sredozemske obale, in drugič, ko mu je uspelo za dobo 65 let obnoviti koncesijo za perzijske petrolejske vrelce.

Med petrolejske kralje spada tudi drug angleški lord — lord Bearsted, naslednik Henryja Deterdinga v Shellovem trustu. Ta mož, ki je sin londonskega žida, Deteringovega družabnika Mareusa Samuela, obvlada tudi veliko rumunsko družbo Astra Romana ter zalaga angleške in francoske vojske s petrolejem. Mimo grede pa zalaga rumunsko družbo s petrolejem tudi nemško vojsko.

V Haagu sedi šesti petrolejski velenegnat, Jef de Kok, med petrolej kralji edini, ki se ne briga za politiko in ne dela politike, temveč ga zanima samo gospodarska stran petrolejske produkcije. Po pokličen je kemik. Velja za tako resnega trgovca da mu je kraljica Vilhelmina brez obotavljanja izročila v upravo svoje delnice pri družbi Ropal Dutch, ki ji je največja delničarka. De Kok deluje v ostalem v vseh zadevah sporazumno s svojim londonskim prijateljem lordom Bearstedom.

To je šestorica mož, ki vladajo nad petrolejem sveta. Šestorica mož brez krone in žezla — toda mogočnejša od mnogih kraljev.

Med novimi petrolejskimi vladarji je Gulbekian, premeten šivilas Armenec, ki je začel svojo kariero v očetovi eksportni hiši v Carigradu. Zanimal se je za petrolej, si zagotovil nekoliko koncesij v Mosulu in Bakuju, posredoval veliko finančno transakcijo med družbo Royal Dutch in Rot-childovo banko in postal tako Deterdingov prijatelj.

Kratko pred turško revolucijo je od sultana kupil ogromne koncesije, pozanimal Angličane zanje in postal vodja močnega "Irak Petroleum Co." Angliji in Franciji prodaja letno 8 milijonov ton petroleja in stanuje v Parizu v palači s tako mogočno zbirko slik, da cenijo samo njegove Rem-

brandte na 400 milijonov frankov.

Diplomat med petrolejskimi nagnati je vladar Angli Persian Petroleum Co., lord Cadman. Ta družba je "težka" 28 milijonov funtov sterlingov, večina njenih delnic je v rokah angleške vlade, a lord Cadman, nje vodja, išče petroleje za britsko admiraliteto. Svoji vladi je dvakrat izkazal zelo veliko uslugo: prvič, ko je dal postaviti petrolejski cevovod od perzijskih vrtnih stolpov do palestinske sredozemske obale, in drugič, ko mu je uspelo za dobo 65 let obnoviti koncesijo za perzijske petrolejske vrelce.

"ŽIVLJENJE SE ZAČENJA S 45 LETOM."

"Nečastno je, da prične ženka, ki je prekorčila 45. leto skrivati svojo starost. Svoje mu ženskemu ponosu je dolžna dva leta prizna in da si še v teh letih pridobi uspehe ter občudovanje."

S tem stavkom je Suzanna Tpeedyjeva otvorila sejo najnovejšega ameriškega ženskega kluba, ki nosi značilno ime: "Življenje se začinja s 45. letom." Dve sto žensk, po veliki večini seveda iz bogatejših newyorških rodbin, ki imajo čas za takšne stvari, ji je pritrjevalo in z zadovoljstvom je slišalo, da je bila cela vrsta znamenitih žensk, ki so imele uspehe šele po 45. letu. Lepa Helena je bila že toliko stara, ko je zavoljo nje nastala desetletna trojanska vojna. Kleopatra je bila priznana lepotica kot dozorela ženska a Pompadour je še v 50. letu držala svojega kralja v šahu.

Do tukaj je bilo vse v redu. Precej zmešnjav pa je nastalo, ko so začeli izbirati častne članice za novi klub. Izbrali so celo vrsto znanstvenk, političark in žen uspešnih mož. Te so sprejele to čast še prilično mirno. Bile so pa med njimi tudi številne odrške in filmske umetnice, ki so takoj posilale protestne brozjavke proti trditvi, da štejejo baje že 45 let in več. Neka newyorška pevka je celo klub tožila, za odškodnino, češ, da ji ta čast škoduje v umetniški karieri. Navzim vsem drugačnim stremljenjem je pač že prastar zakon ženske pišhe, vsaj tiste, ki ima za takšne stvari čas, da po 39. letu napravi dolg premet, preden prizna 40. in kaj še le 45. leto.

Med novimi petrolejskimi vladarji je Gulbekian, premeten šivilas Armenec, ki je začel svojo kariero v očetovi eksportni hiši v Carigradu. Zanimal se je za petrolej, si zagotovil nekoliko koncesij v Mosulu in Bakuju, posredoval veliko finančno transakcijo med družbo Royal Dutch in Rot-childovo banko in postal tako Deterdingov prijatelj.

Kratko pred turško revolucijo je od sultana kupil ogromne koncesije, pozanimal Angličane zanje in postal vodja močnega "Irak Petroleum Co." Angliji in Franciji prodaja letno 8 milijonov ton petroleja in stanuje v Parizu v palači s tako mogočno zbirko slik, da cenijo samo njegove Rem-

brandte na 400 milijonov frankov.

Diplomat med petrolejskimi nagnati je vladar Angli Persian Petroleum Co., lord Cadman. Ta družba je "težka" 28 milijonov funtov sterlingov, večina njenih delnic je v rokah angleške vlade, a lord Cadman, nje vodja, išče petroleje za britsko admiraliteto. Svoji vladi je dvakrat izkazal zelo veliko uslugo: prvič, ko je dal postaviti petrolejski cevovod od perzijskih vrtnih stolpov do palestinske sredozemske obale, in drugič, ko mu je uspelo za dobo 65 let obnoviti koncesijo za perzijske petrolejske vrelce.

Med petrolejske kralje spada tudi drug angleški lord — lord Bearsted, naslednik Henryja Deterdinga v Shellovem trustu. Ta mož, ki je sin londonskega žida, Deteringovega družabnika Mareusa Samuela, obvlada tudi veliko rumunsko družbo Astra Romana ter zalaga angleške in francoske vojske s petrolejem. Mimo grede pa zalaga rumunsko družbo s petrolejem tudi nemško vojsko.

V Haagu sedi šesti petrolejski velenegnat, Jef de Kok, med petrolej kralji edini, ki se ne briga za politiko in ne dela politike, temveč ga zanima samo gospodarska stran petrolejske produkcije. Po pokličen je kemik. Velja za tako resnega trgovca da mu je kraljica Vilhelmina brez obotavljanja izročila v upravo svoje delnice pri družbi Ropal Dutch, ki ji je največja delničarka. De Kok deluje v ostalem v vseh zadevah sporazumno s svojim londonskim prijateljem lordom Bearstedom.

To je šestorica mož, ki vladajo nad petrolejem sveta. Šestorica mož brez krone in žezla — toda mogočnejša od mnogih kraljev.

Med novimi petrolejskimi vladarji je Gulbekian, premeten šivilas Armenec, ki je začel svojo kariero v očetovi eksportni hiši v Carigradu. Zanimal se je za petrolej, si zagotovil nekoliko koncesij v Mosulu in Bakuju, posredoval veliko finančno transakcijo med družbo Royal Dutch in Rot-childovo banko in postal tako Deterdingov prijatelj.

Kratko pred turško revolucijo je od sultana kupil ogromne koncesije, pozanimal Angličane zanje in postal vodja močnega "Irak Petroleum Co." Angliji in Franciji prodaja letno 8 milijonov ton petroleja in stanuje v Parizu v palači s tako mogočno zbirko slik, da cenijo samo njegove Rem-

brandte na 400 milijonov frankov.

Diplomat med petrolejskimi nagnati je vladar Angli Persian Petroleum Co., lord Cadman. Ta družba je "težka" 28 milijonov funtov sterlingov, večina njenih delnic je v rokah angleške vlade, a lord Cadman, nje vodja, išče petroleje za britsko admiraliteto. Svoji vladi je dvakrat izkazal zelo veliko uslugo: prvič, ko je dal postaviti petrolejski cevovod od perzijskih vrtnih stolpov do palestinske sredozemske obale, in drugič, ko mu je uspelo za dobo 65 let obnoviti koncesijo za perzijske petrolejske vrelce.

Med petrolejske kralje spada tudi drug angleški lord — lord Bearsted, naslednik Henryja Deterdinga v Shellovem trustu. Ta mož, ki je sin londonskega žida, Deteringovega družabnika Mareusa Samuela, obvlada tudi veliko rumunsko družbo Astra Romana ter zalaga angleške in francoske vojske s petrolejem. Mimo grede pa zalaga rumunsko družbo s petrolejem tudi nemško vojsko.

V Haagu sedi šesti petrolejski velenegnat, Jef de Kok, med petrolej kralji edini, ki se ne briga za politiko in ne dela politike, temveč ga zanima samo gospodarska stran petrolejske produkcije. Po pokličen je kemik. Velja za tako resnega trgovca da mu je kraljica Vilhelmina brez obotavljanja izročila v upravo svoje delnice pri družbi Ropal Dutch, ki ji je največja delničarka. De Kok deluje v ostalem v vseh zadevah sporazumno s svojim londonskim prijateljem lordom Bearstedom.

To je šestorica mož, ki vladajo nad petrolejem sveta. Šestorica mož brez krone in žezla — toda mogočnejša od mnogih kraljev.

Med novimi petrolejskimi vladarji je Gulbekian, premeten šivilas Armenec, ki je začel svojo kariero v očetovi eksportni hiši v Carigradu. Zanimal se je za petrolej, si zagotovil nekoliko koncesij v Mosulu in Bakuju, posredoval veliko finančno transakcijo med družbo Royal Dutch in Rot-childovo banko in postal tako Deterdingov prijatelj.

Kratko pred turško revolucijo je od sultana kupil ogromne koncesije, pozanimal Angličane zanje in postal vodja močnega "Irak Petroleum Co." Angliji in Franciji prodaja letno 8 milijonov ton petroleja in stanuje v Parizu v palači s tako mogočno zbirko slik, da cenijo samo njegove Rem-

brandte na 400 milijonov frankov.

Nova zaloga...

in tudi nekaj novih knjig in pisateljev

SLOVENSKE KNJIGE

MOJE ŽIVLJENJE

Spisal IVAN CANKAR
Najboljši slovenski pripovednik in pisatelj je Cankar, ki v tej knjigi pripoveduje